

Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategia

Ahall 05.06.2023 § 185
660/00.01.02.04/2022

Valmistelija: Jussi Lampi, puh. 044 714 2631,
jussi.lampi(at)pshyvinvointialue.fi
Leila Pekkanen puh. 040 830 2789,
leila.pekkannen(at)pshyvinvointialue.fi

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 11 § määrittää, että hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa on otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet.

Palvelustrategiassa hyvinvointialue tulee päättää:

- Järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet.
- Tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Palvelustrategiaan tulee osallistaa asukkaat ja palvelujen käyttäjät. Hyvinvointialueen on julkaistava palvelustrategiansa julkisessa tietoverkossa.

Palvelustrategian valmistelu

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi joulukuussa 2022 hyvinvointialueen strategian (22.12.2022; § 151).

Palvelustrategian valmistelu aloitettiin tammikuussa 2023. Valmisteluun osallistui aluevaltuusto, aluehallitus, jaostot ja lautakunnat mm. kokouksissaan, seminaareissa ja suunnittelukokouksissa. Lisäksi valmistelua on tehty yhdessä lakisääteisten vaikuttamistoimielimien (nuorisovaltuusto, ikäihmisten neuvoston ja vammaisneuvosto) ja vapaaehtoisten vaikuttamistoimielimien kanssa (kunta- ja yrittäjäfoorumi, järjestöneuvosto).

Sote-lautakunnat valmistelivat erityisesti toimialakohtaisia tavoitteita, mittareita ja toimenpiteitä. Lautakunnat kokouksissaan hyväksyivät osaltaan toimialakohtaiset osat seuraavasti:

- Yleisltk 27.04.2023 § 52
- Pevamltk 03.05.2023 § 46
- Ikahtltk 27.04.2023 § 44

Kuntafoorumin lisäksi kuntajohtoa osallistettiin seutukierroksilla. Tämän lisäksi Pohjois-Savon kunnat antoivat myös lausunnot palvelustrategiaan.

Henkilöstölle ja asukkaille järjestettiin kaksi kyselyä. Ensin valmisteluvaiheessa huhtikuussa ja sitten toukokuussa, jolloin henkilöstö ja asukkaat kommentoivat palvelustrategialuonnosta. Palvelustrategiaa käsiteltiin myös yhteistoimintaelimen kokouksessa 24.5.2023.

Kommenttien, lausuntojen ja laajan toimielinkäsittelystä kertyneiden kommenttien ja muutosehdotusten perusteella on valmisteltu nyt käsittelyssä oleva esitys Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategiaksi.

Palvelustrategia sisältö

Palvelustrategia koostuu 8 kappaleesta:

1. Johdanto
2. Toimintaympäristö ja palvelutarve
3. Palvelulupaus
4. Yhteiset periaatteet palveluiden järjestämiselle
5. Yhdyspinnat palveluiden järjestämiselle
6. Palveluverkko
7. Sote-palveluiden toimenpideohjelma 2023-2025
8. Seuranta, reunaehdot ja riskienhallinta

Tämän lisäksi palvelustrategian liitteessä kuvataan laajasti palveluysikkötasolle vietyä toimenpideohjelmaa, jolla palvelustrategia on tarkoitus viedä käytäntöön. Toimeenpano-ohjelman toimenpiteiden lisäksi tehdään myös paljon jokapäiväistä toiminnan kehittämistä palvelutoimialojen arjessa.

Palvelustrategian toimeenpano-ohjelma sisältää syksyllä 2022 hyväksytyyn tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimenpiteitä. Toimeenpano-ohjelman toteuttamisessa hyödynnetään hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosiksi 2023 - 2025 saatua valtionavustusta aluehallituksen aiemman päätöksen mukaisesti (12.4.2023, § 123). Pääosin kehittämistoimet tehdään kuitenkin osana normaalia jokapäiväistä toiminnan kehittämistä budjettirahoituksella. Toimeenpano-ohjelman toimenpiteet tuodaan erilliseen päätöksentekoon tarvittaessa hallintosäännön mukaisesti.

Esityslistan liitteenä:

- Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategia (LUONNOS)

Esityslistan oheisaineistona:

- Palvelustrategian tausta-aineisto
- Kuntien lausunnot

- Lautakuntien ja jaostojen päätökset ja kannanotot

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitus päättää hyväksyä Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategian ja lähettää sen aluevaltuuston käsittelyyn.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Palvelustrategien tavoitteet ovat yhtenevät tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman kanssa. Molemmissa korostuvat perustason vahvistaminen ja ennaltaehkäisevä palvelutoiminta sekä asiakkaan tarvelähtöisyys.

Palvelustrategian toteutus on pitkän aikavälin kehittämistoimintaa, jonka tulee toteuttaa myös kansalliset tavoitteet. Talouden tasapainovaatimus ohjaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen toiminnan kokonaissuunnittelua. Palvelustrategian vaikutukset palvelutoimialoille on arvioitu olevan n. 20 milj. euroa vuosittain. Tämä ei sisällä henkilöstöresursseihin kohdennettuja tavoitteita. Ministeriön vahvistaman tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman talouden tasapainotavoite saavutetaan n. 40 milj. euron vuosittaisella kustannusten alenemalla. Kustannusten kasvun kehitys on pystyttävä nykykustannustasolla leikkaamaan kokonaan.

Palvelustrategian ja taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman toimeenpano toteutetaan kehittämishankkeilla, joihin kohdennetaan valtion erikseen myöntämää kehittämisen rahoitusta (n. 18 milj.€). Toimeenpano on käynnistettävä mahdollisimman pian, sillä kuluvan vuoden tavoitteita ei enää pystytä saavuttamaan.

Palvelustrategian yhteiset toimenpiteet ja keinot tukevat vahvasti toiminnan integraatiota, vahvasti tietoon ja vaikuttavuuteen perustuvaa toimintaa.

Esittelijä

hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää hyväksyä osaltaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategian ja esittää sen aluevaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi palvelustrategian alla olevilla muutoksilla ja esittää sen aluevaltuuston hyväksyttäväksi.

s. 7: lisätään: Palvelujen vaikutus ohjaa niiden kehittämistä ja tarjontaa.

s. 9. Sivuoitsikkoon muutos: Pohjois-Savon hyvinvointialueella on keskimääräistä enemmän työntekijöitä, mutta samalla puute monista ammattiryhmistä.

s. 14: Kiinnitämme erityistä huomiota paljon palveluita käyttäviin, heikossa ja erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin.

s. 16: Kannustamme ja ohjaamme ihmisiä ottamaan omaa vastuuta omasta hyvinvoinnistaan ja terveydestään.

s. 20: Teemme tiivistä yhteistyötä muiden hyvinvointialueiden ja YTA-alueen kanssa. Tavoitteenamme on kehittää palveluita yhtenevästi koko YTA-alueella.

Kehitämme asiakkaidemme valinnanvapauden lisäämistä, palvelusetelien ja ostopalveluiden hyödyntämistä ja käyttötapojen laajentamista yhdenvertaisuus ja taloudellinen tasa-arvo huomioiden, siten ettei heikoimmassa asemassa olevien palvelu heikkene.

Monituottajamallia kehitetään siten, että hyvinvointialueella on kaikissa olosuhteissa myös järjestämisvastuun riittävä ja alueellisesti kattava oma palvelutuotanto.

s. 24: Kotiin annettavat palvelut ovat enenevässä määrin etäyhteydellä ja puhelimitse tuotettavia palveluita.

s. 26: Toimintatapojen- ja mallien yhtenäistäminen, hyvien käytäntöjen juurruttaminen sekä integraatio.

s. 32: Palvelustrategian tavoitteiden toteutumisen suurimmat riskit liittyvät rahoitukseen, kustannusten hallintaan, henkilöstön riittävyteen sekä palvelujärjestelmän toimivuuteen ja ohjaamiseen.